LÁ THƯ MỤC VỤ

Mỗi lần ra sân tập họp để đi lao động khổ sai, tất cả tù nhân trại 'trừng giới' A 20 đều phải đi ngang qua cái gọi là 'nhà văn hoá', và tấm bảng to tướng ghi những dòng chữ sau : "Thành thật thú nhận tội lỗi của mình- Tố cáo tội lỗi của đồng bọn - An tâm cải tạo – Học tập tốt – Lao động tốt – Giữ gìn nội qui tốt – Để sớm đoàn tụ với gia đình". Năm ấy tôi vừa tròn 30 tuổi, cái tuổi mà ông bà mình nói :Tam thập nhi lập", nhưng thành thật mà nói, tôi thấy mình còn 'khờ' lắm vì đã hơn 16 năm sống trong Nhà Dòng chưa có dịp tiếp xúc với đời. Khi đọc đi đọc lại các 'tiêu chuẩn cải tạo' nói trên, tôi ngây thơ nghĩ rằng mình sẽ có hy vọng đạt được điều cuối cùng là trở về đoàn tụ với những người thân yêu miễn là phải tích cực tuân giữ các điều nêu ra trước đó.

Vì thế, mặc dầu bụng rất đói nhưng tôi luôn hăng say lao động và lúc nào cũng đạt 'chỉ tiêu' đề ra. Chẳng những thế, hễ xong việc của mình, tôi còn ra tay giúp các vị linh mục cao tuổi hơn. Đối với các vị linh mục khác thì không có vấn đề gì, nhưng mỗi khi đền giúp cha Nguyễn Quang Minh thì cha từ chối quyết liệt. Tôi thưa với cha : "Cha dể con giúp cha vì nếu cha không đạt chỉ tiêu thì các cai tù sẽ ra hình phạt là bớt phần ăn của cha". Cha trả lời không chút do dự :" Nếu cả đội mà ai cũng đạt mức khoán thì chắc chắn các cai tù sẽ tăng thêm và công việc càng ngày càng khó nhọc, lúc đó nếu chúng ta không đạt yêu cầu thì họ sẽ có cớ để trừng phạt cả đội, thế có phải là mình tự giết mình không ?". Lúc ấy tôi sáng mắt ra và thấy mình quả là 'khờ dại'.

Ít lâu sau, đang khi ngồi chờ kêu tên đi lao động khổ sai, tôi có dịp ngồi sát bên cha Minh. Cha chỉ tấm bảng các tiêu chuẩn cải tạo rồi hỏi tôi : " Thầy Hồng cho là điều nào quan trọng nhất ?" Tôi trả lời ngay: "Thưa cha, đó là diều cuối cùng". Cha mỉm cười nhưng lại lắc đầu nhận xét : "Người cộng sản rất khéo lừa bịp và dụ dỗ. Điều quan trong nhất thì họ cố tình không ghi trên đó, ấy là phải sống sót mới về đoàn tụ với gia đình. Nhưng nếu cứ ngây thơ lo làm cách mù quáng các điều trước đó thì chẳng mấy ai còn sống để mà về với gia đình". Cảm ơn cha Minh đã thêm một lần nữa mở mắt cho tôi. Thực tế cho thấy đã có rất nhiều tù nhân trẻ thiển cận như tôi, cứ mong lao động tốt để sớm được xét tha ra khỏi tù, nay hiện đang gửi bộ xương khô ngoài nghĩa trang. Mà nghĩ cho cùng thì đúng là những người ấy đang đoàn tụ với gia đình qua sự tiếc thương của những người thân yêu.

"Giới răn thứ nhất trên hết là giới răn nào ?". Bàn về giới răn nào quan trọng là việc thông thường giữa các đấng gọi là "Rabbi" trong dân Do Thái thời Chúa Giêsu. Trong cả một rừng gồm 248 điều răn và 356 luật cấm, người ta vẫn muốn biết điều luật nào lớn, nhỏ, nặng, nhẹ. Người ta ham cân lường đo đếm hơn là phân biệt các tính chất tôn giáo, luân lý hay lễ nghi, nghĩa là người ta trọng hình thức bên ngoài hơn là tinh thần bên trong.

Câu trả lời của Chúa Giêsu chỉ là nhắc lại lệnh truyền đã được đưa ra một cách đặc biệt trang trọng trong sách Đệ Nhị Luật, nên không có ai thắc mắc vì họ đã "nằm lòng" lệnh truyền ấy. Hai thánh sử Mátthêu và Luca bỏ qua câu nhập đề *"Hãy lắng tai nghe hỡi Israel, Chúa Thiên Chúa chúng ta là Chúa độc nhất",* nhưng nên biết rằng đó là câu đầu trong "Kinh 18 điều" là kinh quan trọng nhất của người Do Thái mà nam nhân khôn lớn nào cũng phải đọc mỗi ngày, sáng chiều. Chính đó là căn bản và lý do tồn tại của lệnh truyền : Luật yêu mến Thiên Chúa hết lòng hết sức thể hiện lòng tin rằng Thiên Chúa là Chúa độc nhất và không có Chúa nào khác.

Nhưng Chúa Giêsu không dừng lại tại đó mà Ngài lại ***kết chặt tình thương đồng loại với lòng mến Thiên Chúa.*** Các đấng 'Rabbi' cũng đã từng có những tư tưởng đáng phục về tình thương người.Nhưng nối kết lại chặt chẽ hai luật mến Chúa và yêu người thành một thì đây là điều mới mẻ trong Do thái Giáo. Nên điều nầy không dễ gì được họ chấp nhận. Thiên Chúa trọn tốt trọn lành mà lại cao xa quá, chẳng phiền lụy và đụng chạm gì đến ai trong cuộc sống hàng ngày. Cho nên yêu mến Thiên Chúa hết lòng hết sức kể ra cũng dễ thôi, hay ít nữa cũng dễ nghe. Còn 'tha nhân' thì thượng vàng hạ cám, đang sống sờ sờ quanh chúng ta, một ngàn lẻ một thứ, với đủ thứ tật xấu và khuyết điểm, mà bảo hãy thương họ như thương chính mình thì nghĩa là làm sao ? Khó ơi là khó ! Không biết nếu không có Ơn Chúa giúp có làm được không ?

Linh mục Phạm Quang Hồng.